

computerschaak

LEVY - CRAY BLITZ

Op de vierde konfrontatie "Advances in Computer Chess" (London, 17-18 april) kreeg de ontmoeting mens-machine een interessant vervolg: Levy versloeg de regerende wereldkampioen met 4-0. Hieruit blijkt ondubbelzinnig dat de ontwikkeling van het computerschaak op dit moment in een dal verkeert. Dit is overigens een situatie die aan geen enkele wetenschappelijke ontwikkeling vreemd is. We geven hieronder de partijen zonder commentaar. We merken alleen op dat Levy zijn toevlucht nam tot onorthodoxe openingen.

Cray Blitz - Levy

1e matchpartij

1. e4 a6 2. d4 g6 3. Pf3 Lg7 4. Pc3 b5 5. Ld3 d6 6. 0-0 Lb7 7. Lf4 e6 8. e5 d5 9. b4 Pd7 10. Dd2 Pe7 11. a4 c6 12. ab5: cb5: 13. Lh6 0-0 14. Lg5 Te8 15. Ta3 Pb6 16. Pd1 Pc4 17. Lxc4 dxc4 18. Pb2 Dc7 19. Tfa1 Tec8 20. c3 Lxf3 21. gxf3 Pf5 22. Txa6 Txa6 23. Txa6 Db7 24. Ta5 Dxf3 25. Txb5 h6 26. Lf4 Dh3 27. Lg3 h5 28. Tc5 Ta8 29. Dc1 h4 30. Lf4 Df3 31. h3 Dxb3 32. Txc4 Df3 33. Lh2 h3 34. Df1 Ta1 35. Pd1 en wit geeft het op.

Levy - Cray Blitz

2e matchpartij

1. d4 Machine defekt niet binnen een uur verlopen. Levy wint reglementair.

Cray Blitz - Levy

3e matchpartij

1. e4 d6 2. d4 Pd7 3. Pf3 g6 4. Lc4 e6 5. Pc3 Lg7 6. Lf4 Pe7 7. 0-0 h6 8. h3 a6 9. Dd2 b6 10. Tfd1 Lb7 11. Lb3 g5 12. Pvg5 hxg5 13. Lxg5 Pf6 14. Df4 Ph7 15. Lh4 Dd7 16. Td3 Pg6 17. Dg3 Pf6 18. Lxf6 Lxf6 19. Df3 De7 20. De3 Lg5 machine defekt; later opgevevendoor Cray Blitz.

Levy - Cray Blitz

4e matchpartij

1. d3 e5 2. Pd2 Pc6 3. g3 Pf6 4. Lg2 Le5 5. e3 d5 6. Pe2 0-0 7. a3 Lf5 8. h3 Pg4 9. h3 Pf6 10. Lb2 Dd6 11. g4 Le6 12. Pg3 a5 13. De2 Pd7 14. Pf5 Lxf5 15. gxf5 Pf6 16. h4 Tfe8 17. Lh3 a4 18. b4 Lxb4 19. axb4 Dxb4 20. La3 Dxb4 21. Pf3 Dh5 22. Pd2 Dxe2 + 23. Kxe2 b5 24. c3 h6 25. Lg2 Ta5 26. Tab1 Tb8 27. Tb2 Tb6 28. Thb1 Kh7 29. Le5 Tb8 30. La3 Pa7 31. Pf3 Pd7 32. Pe1 c6 33. Pe2 Ta8 34. Pb4 Td8 35. Pa2 Pc8 36. c4 dxc4 37. dxc4 bxc4 38. Lxc6 Pa7 39. Le4 Pf6 40. Le7 Te8 41. Lxf6 gxf6 42. Tb6 c3 43. Txf6 Kg7 44. Tfb6 a3 45. Tg1+ zwart geeft het op.

KORTSJNOJ GEEN MOEITE MET NUCHESS

Met de mooie gedachte dat zelfs op het gebied waarop computers prachtige resultaten behalen, namelijk het schaakspel, schaakgrootmeesters vanwege hun creatieve vermogens toch vele malen sterker spelen (en zullen blijven spelen?!), organiseerde ORGA-INFO (Delft) een match tussen Viktor Kortsjnoj en Nuchess. Aangezien het informatica adviesbureau zich toelegt op de menselijke verrichtingen binnen organisaties had men de grootmeesters Jan Timman en William Lombardy eveneens uitgenodigd om een partij te spelen, die beginnen zou met de stelling waarin Nuchess zijn openingsbibliotheek had verlaten.

De achterliggende gedachte was dat Timman en Nuchess (beiden met zwart) verschillende wegen zouden bewandelen, zodat schakers vergelijkingsmateriaal zouden verkrijgen over verschillen tussen menselijk en machinaal denken.

Uit de opening

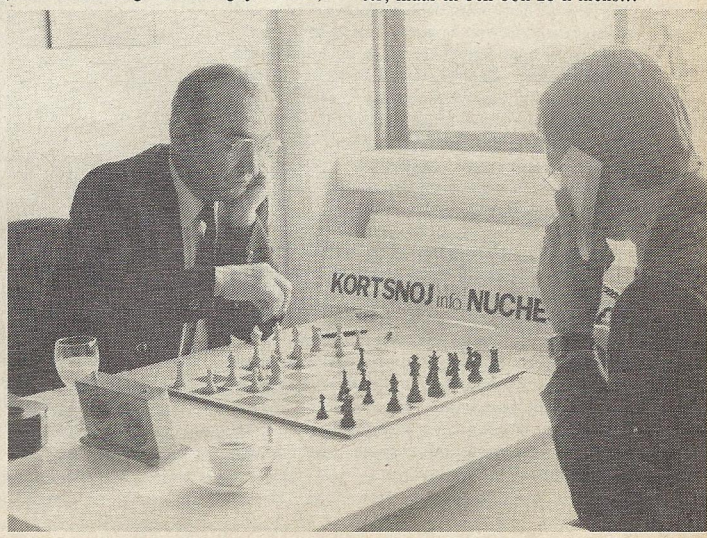
Alles was tot in de puntjes geregeld. Het speeltempo bedroeg 40 zetten in 40 minuten en daarna 20 zetten in 5 minuten. De grote Cray I-computer waarop het programma Nuchess draaide was slechts in de ochtenduren (Amerikaanse tijd) beschikbaar. De ontwerpers van het programma, Dave Slate en William Blanchard, stelden zich veel voor van de prestaties van hun programma (hun verwachting was: draaglijk verlies).

Nadat kamervoorzitter Dr. Dick Dolman de eerste 1. Pf3 voor Kortsjnoj gespeeld had, speelde Nuchess à tempo 1. ..., d5. Toen de zet 2. c4 aan Slate doorgegeven was klonk het even later door de zaal: "We are out of book". Hilariteit (vooral bij Böhm) en ontzetting bij organisator Ir. H. Stol. Hij toonde zich evenwel creatief in het vinden van een oplossing en in enkele seconden werd besloten dat Lombardy en Timman niet een echte partij zouden spelen na 1. Pf3 d5 2. c4, maar hun ontmoeting zouden beginnen na zwarts tiende zet.

Hieronder kunt u zien dat de zwarte stelling toen echter al onhoudbaar was en Timman kansloos verloor. Lombardy deed het strategisch, Kortsjnoj tactisch. Het resultaat was hetzelfde en de konklusie kan niet anders luiden dan dat de weg nog heel lang is voordat er sprake zal zijn van een gelijkwaardige partij tussen een grootmeester en een computerprogramma.

Toch redelijk sterk

In ontmoetingen waarbij het krachtsverschil zo groot is worden de vaardigheden van een computer niet goed gedemonstreerd. Toch zijn die er wel degelijk, zoals de bekende (schaak)journalist Alexander Münningshof ondervond. Hij toonde zich bereid een snelschaakpartij tegen Nuchess te spelen en verloor... De aanwezigen waren hierdoor gedwongen hun mening over de speelsterkte enigszins te herzien. Münningshof zelf treurde niet; in zijn weloverwogen verslag kon hij stellen: "een mens wint nog steeds van een computer; maar ik ben ook zo'n mens..."

Schakend Nederland - juni 1984

Prof. dr. H.J. van den Herik: Levy - Cray Blitz en Kortsjnoj - Nuchess